

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА III ◊ БРОЈ 26. ◊ 1. ФЕБРУАР 1974.

ЦИЈЕНА: 1 ДИНАР

СДНО
РЕДЕ
ју го-
прав-
кому-
Само-
нал-
ам и
адњу
ради

г из-
прав-
зећа
бене
дних
сни-
јед-
овне
из-
ји и

Бору
рба-

зкао
или-
ово
т о-
с м-
чика
ор-
енку
дан
кино
ите-

С.

ЋА

снагу
не се
ври-
10,88
присна
и са
и про-
основи-
ности
права
утвар-
ијен-

про-
и, али
квад-
пре

х зг-
годи-
не
гана-
јског
јави-
међу
твра-
чла-
атна
пла-
одр-
зг-
ре-
туне
гра-

Г

из-
и
де-
цио-
ам,
иу-
бани
у-
бани
по-
и
за
ре-
туне

З

ШТА ОЧЕКУЈЕМО ОД 1974. ГОДИНЕ

ОБИЧАЈ ЈЕ ДА СЕ НА КРАЈУ ЈЕДНЕ И НА ПОЧЕТКУ ДРУГЕ ГОДИНЕ сумирају резултати, да се подвiku успеси и — зашто да не — да се похвалимо оним што смо постигли. Овога пута једнотусли смо од тог неписаног правила. Жељели смо да се осврнемо на оно што треба да урадимо, да видимо што је то што нам остаје као обавеза, шта ће све у наредним мјесецима највише да окупира нашу пажњу.

Сматрали смо да је најбоље да ријеч дамо првом гра-

ДИСЦИПЛИНА И СТРОГА ШТЕДЊА СУ У СЛОВИ ДА СЕ ПРЕВАЗИТЬ ТЕШКОЋЕ — СМАТРА ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ БРАНКО ИВАНЧЕВИЋ

бильежимо и успјехе. То нам је циљ и обавеза па неће бити добро ако Статут буде „прављен“ на принципу претписивачке „ресавске школе“. — Морам речи — рекао је даље Бранко Иванчевић — да смо у нову годину ушли с

описање свих средстава, затим брига и улагање напора да се сваки динар који припада буџету и фондовима прикупи и намјенски распоређује и троши. Посебан задатак је спријечавање одливања средстава с подручја

разумијева и преузимање одговорности за низ важних задатака из области комуналне организације, које на садашњем степену развоја општине представљају један од најодgovornijih задатака. У склопу рјешавања многобројних проблема од посебног значаја је да водовод уђе у састав нове комуналне организације, затим отплата ануитета за новоизграђени водовод. Тај проблем ће се ријешити потписивањем самоуправног споразума о повећању цијене води, јер је то једини пут да се обезбиједе средства за једну велику инвестицију.

Комунална организација мораће другачије, у првом реду одговорније, да се постави према одржавању и чистој, поготову што је то постао један од најосјетљивијих проблема у Будви и Петровцу, а ништа мање ни у другим већ формираним туристичким центрима на подручју комуне.

Досадашњи рад у вези с одржавањем чистоће плажа и уређењем зелених површина, брига око општег изгледа наших туристичких мјеста, као већ афирмисаних љетовалишта европског ранга, не само да не задовољавају, већ је то постало проблем од кога зависи даљи развој нашег туризма. Сматра се да се понашањем на досадашњи начин у вези са свим тим проблемима мора прекинuti и отворено рећи ко је тај ко се неодговорно односи према једном овако важном задатку.

— У овој години треба очекивати да одпочне градња неколико значајних комуналних објеката. Као готову ствар рачунамо да ће се изградити тржни центри у Будви и Петровцу. Најзад ће ова два града добити модерне аутобуске станице, а изградиће се неколико зграда и

у нашој бильежници — да кажемо још и то — остало је још питања које смо евидентирали у разговору с предсједником Бранком Иванчевићем. Сматрали смо да је за сада узето оно што је било важно, а сећамо поставили обавезу да и на остало питања не заборавимо.

ШПИЉАК И КОМАТИНА У БУДВИ

У Будви су боравили Мија Шпилјак, предсједник Вијећа народа Савезне скупштине, Радомир Коматина, предсједник Организацијо-политичког вијећа Савезне скупштине, и Владо Стругар, предсједник Вијећа комуна Скупштине СР Црне Горе. Они су у Светом Стефану водили разговор с представницима политичког и привредног живота општине Будва на тему о развоју туризма.

О актуелним проблемима општине и до сада постигнутим резултатима госте је упознао Бранко Иванчевић, предсједник Скупштине општине.

Доволно је истаћи да је 1960. године у Будви боравило 36.845 домаћих и 6.514 страних гостију, а 1973. године

Хотели у Бечићима

ћанину наше комуне, предсједнику Скупштине општине Бранку Иванчевићу.

— Остало је много тога што треба у овој години заједници, а на то, као неминовно, надовезује се још велики број задатака које нити можемо нити смијемо запоставити. Стога је и тешко рећи што је најглавније и најбитније — рекао је Бранко Иванчевић нашем уреднику Драгославу Новаковићу.

УСВОЈЕН ПРОГРАМ САНАЦИЈЕ БУЏЕТА И ФОНДОВА

Ткање нити из којих ће се саставати Статут, тај правилник нашег понашања, и здвојио је предсједника на прво место. „Сматрам — објаснио је он — да ће доношење тог важног документа морати да буде брига сваког грађанина, да свака на одређен начин допринесе његовој изради. Наша комуна, као и разното туристичка, на својевrstan начин је специфично на у свеукупним друштвено-политичким односима. Зато у Статуту све мора да буде прецизно изједињено како би смо постигли да приликом сумирања сваког резултата

једним обављеним послом који је значајан за наш рад. Последњих дана минуле године, наиме, усвојили смо програм за санацију буџета и фондова, и тако наши рјешење за покривање губитака од десет милиона динара.

То не бисмо могли да обавимо да није било свесрдне помоћи Кредитног одбора Инвестиционе банке из Титограда,

да, па ми је обавеза да то нагласим. Сада нам буџет и фондови нијесу блокирани,

али то не значи да смо и решили проблем. Остаје нам да утврдимо политику рационалног и строго намјенског трошења средстава буџета и фондова. Не може и не смије бити „преливања“ и другачије понашања него како будемо договорили. Сваки другачији однос, који буде одударао од заузетих ставова доноси би нове тешкоће, а пошто их има подаста гледаћемо да нове не гомиламо.

Уз све то, уједно, подразумијева се дисциплиновано понашање свих и строга штедња где је год то могуће. А могуће је више него што мислим.

Како смо чули, из ових ставова произилазе задаци органа и служби Скупштине општине. Прво, строго рационално поштовање разговора биле су комуналне организације. Овдједињавање комуналних организација, према општој очијени, треба да значи гаранцију да ће се брже и успјешније прићи рјешавању комуналних проблема. То под-

СКУПШТИНСКИ ЖИВОТ

Непосредна друштвена контрола

Одлуком, коју је донијела на својој прошлој сједници, Скупштина општине обавезала је себе да предузме мјере непосредне друштвене контроле цијена за четрнаест области производа и услуга.

Предвиђају се четири врсте мјере непосредне друштвене контроле цијена за производе и услуге из надлежности општине и њених органа. То су: одређивање највећег нивоа цијена (максималне цијене), давање сагласности на цијене и тарифе, одређивање начина образовања цијена и, на крају, обавјештавање одговарајућих органа о цијенама ради њихове евидентије.

Највиши ниво цијена одредиће се за хљеб, осим пецива, све врсте брашна, свијеже месо, шећер, јестивно уље, млијеко, угоститељско-туристичке услуге које пружају домаћинства у домаћој радиности, локалне листове, новине и публикације новинарског типа и услуге градског и приградског саобраћаја. Максималне цијене за ове производе и услуге одређује Савјет за привреду и финансије.

За разлику од одређивања највећег нивоа цијена предвиђено је давање сагласности на цијене и тарифе, предвиђено је да Савјет за привреду и финансије одређује начин образовања цијена и, односно мреже у промету на мало за пиринач, кафу, зачине, јужно воће, поврће и воће, прерађевине од меса, воћа и поврћа и сл.

За берберско-фризерске, обућарске, кројачке, часовничарске, молерско-фарбарске, водопривредске, електричарске, ауто-ремонтне, станичне и ауто превозничке услуге теретним возилима, оправку радио и ТВ апарат, превоз путника и туриста чамцима I, II, III и IV категорије услуге домаћинствима и угоститељске услуге, осим цијена тих услуга за иностране туристе и смјештаја путника и туриста, које пружају домаћинства у домаћој радиности, о цијенама се само обавјештава одговарајући орган.

РЕОРГАНИЗАЦИЈА ОРГАНА УПРАВЕ

Новом одлуком Скупштине општине Одјељење за привреду и budget за Odjeđeњe za urabničkim, imovinsko-pravne i komunalno-stambene poslove i Odjeđeњe za inspekcijske poslove спојени су у једно које носи назив Odjeđeњe za prizvredu i inspekcijske poslove. Odjeđeњe za opštutu upravu, sкупštiniske poslove i dруштvene službe — сада Odjeđeњe za opštutu upravu i dруштvene službe — пропријерено је са одјеком за budget i rachunovodstvo i odjekom za ispitivanje porijekla imovine. Ова два новоформирани odjeđeњa имају по пет одјека.

Како посебни органи управе и даље су остали Odjeđeњe за unutrašnje poslove i Služba dруштvenih prihoda, која је до сада носила назив Управа прихода.

Један од разлога за окрупњавање појединачних органа управе вјероватно је финансиске природе, јер, према досадашњој организацији, недостајала су два начелника за које је требало обезбједити лични доходак и евиденцијал станове. Смањењем броја odjeđeњa, је дат већи значај унутрашњем организационим јединицама, то јест одјеđeњima.

Да би управа била што ефикаснија Скупштина је донијела и нову одлуку о radu u vremenu i prijemu stranaka u organima uprave. Они не убудуће радити као и већина radnih organizacija na području opštine: umjesto povezivanja radnog vremena za dva sata ponedeljčkom radnje se puno radno vrijeđe svake prispe slobodno u mjesecu. Rano vrijeđe u zimskim mjesecima traje od 7 do 15, a u ljetnjem od 6 do 14 часова. Služba prijema kancelarije, ovjere prepriča, potpisca i rukopisa i matična služba radnje sa strankama svakog дана од 9,30 часова, dok ne ostale službe sa strankama raditi ponedeljčkom, srijedom i petkom i to od 9,30 do kraja radnog vremena.

Извршене су izmјene i kod prijema stranaka. Предсједник sкупштине општине је stranke primat petakom od 8 do 11, sekretar srijedom od 8 do 11, a načelnici odjeđeњa ponedeljčkom od 8 do 13 i petkom od 8 do 12 часова. Посебnim zaključkom одреđeno je da predsjednik i sekretar sкупштине povremeno u

Petrovcu primaју stranke с поручјем Mjesne kancelarije Petrovaca.

Zaključivanje bракova u budućnosti ne se može vršiti dvaput sedmично, i to četvrtkom poslije 13 часова i nedjeljom prema dogovoru.

НОВИНЕ У ОПОРЕЗИВАЊУ

РИБАРИ ОСЛОБОЂЕНИ ПОРЕЗА

Od NACIELNIKA UPRAVE PРИХОДА Петка Митровић, сазнали smo niz novina koje se односе na oporezivanje građana. Svi oni koji se bave ribarstvom bine oslobođeni plaćanja poreza. Tačka odluka donijeta je, kako nam je rečeno, u želji da se stimulise baljanje ribolovom i da bar donekle povrati stara slava budvanskih, petrovackih i svetostefanskih ribara. Ниске porekse stope određivaće se i za ona лица koja se bave poljoprivredom kao dopunskim zanimanjem, iz sличnih razloga kao što je to slučaj sa ribarima. Занатлиje koje је самostalno obavljaju djelatnost takođe neće imati mnogo glavobolje sa poreznicima, a niz olakšica predviđen je i za radnike koji su na radu u inozemstvu, a žele da u Budvi otvore занатsku radnju. У оба ova slučaja polazi se od želje da se obvezuje da što bolje uslovi za razvoj занатstva, te prateće grane turističke privrede, s kojom se do sada nišesmo mogli poхвалиti.

Одлука da se oslobođe poreza svim onim građanima kojima je prihod po planu domaćinstva manji od polovine minimalnog dohotka u Republiци, usvojena je kako smo obavijestili, bez i jednog glasa protiv.

Vlasnici vikendica plaćaju nešto veći porez nego do sada. Порез ће им се одређivati по прогресивној stopi, а то значи: прво ће им се процијениti приједност кућe, па ће им се одrediti koliko godišnje treba da platite na име poreza. На пример, ако vikendicu vrijeđi 300.000 dinara, њен vlasnik ће

стала комуналне услуге које су од значaja за животни ста nadard gрађana.

Поред одређивања највећег нивоа цијена i давања сагласности на цијене i тарифе, предвиђено је да Савјет за привреду и финансије одређује начин образовања цијена i, односно мреже у промету на мало за пиринач, кафу, зачине, јужно воће, поврће i воће, прерађevinе od mesta, воћa i povrća i so.

За berberško-frizerške, obučarske, krojačke, часовничarske, molerško-farbarske, vodoinstalatarske, elektrošarške, auto-remonntne, stanične i auto pravoznichke usluge teretnim vozilima, opravku radio i TV aparata, pravoz putnika i turista čamcima I, II, III i IV kategorije usluge domaćinstvima i ugostiteljske usluge, osim цијена tih usluga za inozemne turiste i smještaj putonika i turista, које prужaju domaćinstva u domaćoj radinosti, o цијenama se samo obavještava odgоварајući organ.

Цијене осталих производa i usluga, које niјесу обuhvaćene pojedinim vidovima dруштvene kontrole, могу se formirati слобodno, prema условимa tržišta.

НОВИНЕ У ОПОРЕЗИВАЊУ

РИБАРИ ОСЛОБОЂЕНИ ПОРЕЗА

ime poreza plaćati 8.150 dinara. Ако таква kuća vrijeđi 200.000 dinara, porez ћe iznositi 4.150 dinara; ако је vrijeđnost kuće 80.000 dinara, porez ћe iznositi 1.300 dinara, а на vrijeđnost kuće od 30.000 dinara, porez ћe бити симболичан — 300 dinara годишње.

За nove zgrade, koje se koriste za stanovanje, vlasnici se za deset godina neće zaduživati porezom, jer to nije lako kuzus nek životna potreba.

ИЗ СЛЕНКЕ НА СВЈЕТЛО

СНАЛАЖЉИВИ ДРУГ ДИРЕКТОР

Ових дана се у новоформираним организацијама удруженог рада много говори, расправља, предлаже и коментарише ко ће бити директор, помоћник директора, шеф, помоћник шефа итд. Говори се и о томе какав треба да буде руковођилац хотела, пословице и сервиса. Наш репортер присуство ва је једном незваничном састанку где се чуло како директор хотел мора да буде човек који добро познаје свој посао. Да за сваког радно мјеста тражи правог човека. Да је добар организатор и све ће бити у реду.

На питање: Шта ће, онда, да ради директор, дат је и одговор: „Такав директор, с обзиром да добро познаје свој посао, зна шта гостима треба послати и где је највећи промет, закупиће на име своје жene један апарат за продају сладоледа. Потом ће гостима свог хотела рећи: „Поштовања господо, кад вам се прогајте да поједете добар сладолед, изволите на плаџу, десно од оне бандере. Ту ћу вас ја послужити га-

рантовано свежим сладоледом. Знајте, нама је нерентабилно да продајемо сладолед у хотелу“. А кад се друг директор умори од продаје сладоледа, онда ће послати хотелског момка да га замени, и тако пуну три или четири мјесеца.

ПОСЉЕДЊА ВИЈЕСТ

Удружење динамита општине Budva одржало је на неидентификованој морској хridini svoju затворену вијесницу skupštinku.

Констатовано је да су чланови удружења динамита са успјехом остварили планирани улов морске рибље у протеклој години.

Органи управљања жијеви су могли бити изabrani, јер ће се тек почетком туристичке сезоне утврдити који ће угоститељски објекти, као редовни потрошачи добијати Удружења, дилетирати своје представнике.

ОПАСНЕ ИГРЕ

У овим зимским данима, кад petrovacke ulice скоро опусте, може се примијетити једна група mladića „naoružanih“ vaziđušnim puškama

како неуморно крstarе улицама. Наки ћете их у готово свакој ћошку, па сваком улazu ulaze или na parkingu. Њихove жrtve су врапци који имају доста и које се занажају. Да се занажати да они недорасли mladići (многи средњошколци) тако покушавају косе puške i пријву, не гледајући ко је на супротној страни. Неке ли се можда десигу да ујесто враћају је због чега, дајући, жена, или било који пролазник. Кулминација жеје смртоносна, али може да човека умаки и остави без ока. Да ли је оваки mladićima неко да то скреће пажњу? То је људско учењати, јер, судећи по њиховом понашању, сумњамо да ће се они тога сами сјетити.

C. Ш. Г.

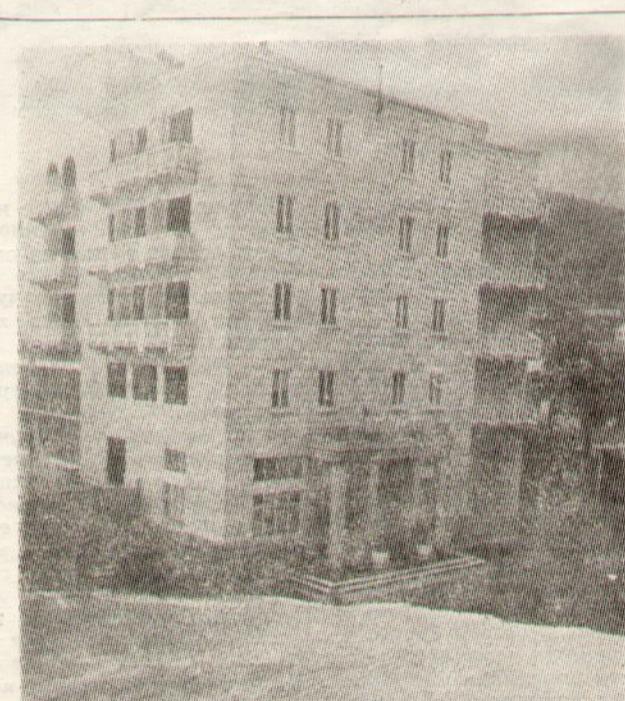
ЧИЈА СУ СРЕДСТВА ОД КАМЕНОЛОМА?

Већ дуже времена у Lepčićima постоји каменolom Novotehnički predzvoda „Novotehnički“. Лодиран је на земљишту становника овог села, који су добили накнаду, а средства од зајма налазе се на racunu Mjesečne organizacije ССРН Lepčićima.

На недавно одржаном збору било је ријечи о овим средствима. Бирачи су упорно тражили да се ова средства уступе, сматрајући да на то имају право. Међутим, закључено је да стручне службе органа управе испитају коме средства треба да припадну, па да се тада пренесу с racuna Mjesečne organizacije ССРН.

На збору је дosta ријечи било и о згради основне школе у Markovićima која је у врло лошем stanju. Некад центар окупљања становника Maina, дајају културно-историјски споменик, сада, по ријечима мјештана, доживљава тужне dane. Врати су поломљена, разбијене су сијалице, а чули смо и то да служи као стаја.

C. Ш. Г.

Последњи дан 1973. године пропраћени су незапамћеним невременом које је било захватило цијело Prnjavorško primorje. Snajki luto duvaо је пуних 24 часа и дизао огромне talase који су досезали висину и до двадесет метара.

Bila је то олуја какву не памти ни један Budvanin, можда чак Јача и од оне коју је прије 150 година посматрао владика Раде са терасе манастира Подострог, када је написао стихове „Mare stene a nebesa kute“.

Taj olujni dan ухватио је Nikola Šuljak svojom kamermom.

Шест мјесеци — рок за подношење захтјева

Скупштина општине је донијела одлуку да у року од шест мјесеци сопственици грађевинског земљишта могу поднijeti захтјев да им се оно да на коришћење ради izgradnje porodične stambe. Као грађевинско neizgrađeno земљиште сматрају се све парцеле на које постоје ruševina, кућиште или dotrajala zgrada. Рок од шест

НАШЕ ТЕМЕ И ДИЛЕМЕ

„ЈАДРАН“ ЗАЈЕДНО СА „ВРБАСОМ“?

ТРГОВИНА У БУДВАНСКОЈ ОПШТИНИ није организована како треба.

Ову констатацију у задње вријеме слушамо на разним скуповима и међу грађанима. Будва, Свети Стефан и Петровац више нијесу мала туристичка свртишта него значајни центри чије се становништво у периоду сезоне повећа за преко десет пута. Међу том огромном масом људи највећи број је оних који љетују у такозваном свом аранжману. Орјентисани су на прдавнице, самопослуге, киоске. Погледајмо зато каква је трговачка мрежа у нашој комуни. Предузеће „Јадран“ је, такође, поистину од стране „Центропрома“, Агрокомбината „13. јул“ и других, која остварују већи дио промета на овом подручју. Но, ни поред тога, није све у реду. Потрошачи се непрестано жале: нестају често неопходни артикли, цијене су неуједначене, квалитет је слаб...

Одјавно се већ говори о модернизацији трговачке мреже, али је до сада мало што учињено у том погледу.

На многим скуповима оцијењено је да Трговачко предузеће „Јадран“ мора нешто предузети како би задовољило потрошаче и како би успјешнији поступак остварио. Било је препоручено да „Јадран“ у Здруженом предузећу „Монтенегротурист“ буде једна основна организација удруженог рада. Међутим, до интеграције није дошло. У „Јадрану“ сматрају да у њој не би „нашли себе“. Други су, пак, мишљења да се овом послу пришло недовољно студиозно и да радници „Јадрана“ нијесу упознати са тим шта би интеграцијом са „Монтенегротуристом“ добили. Пада, међутим у очи да су нека трговачка предузећа из Улциња, Тивате и Котора веома заинтересована за интеграцију са „Монтенегротуристом“.

У прошлом броју „Приморских новина“ изнijели смо мишљење предсједника Општинске конференције Савеза комуниста

о интеграцији „Јадрана“ и „Монтенегротуриста“. У овом броју дали смо ријеч друговима из „Јадрана“.

— У вријеме када се говорило о интеграцији у оквиру „Монтенегротуриста“ ми смо изнijели нашу концепцију трговице у здруженом предузећу, али нам нико на то није одговорио — рекао је Будимир Пешић, комерцијални директор „Јадрана“ — Ми, ипак, нијесмо сједјели скрштених руку и у току је израда елaboratora који треба да покаже економску оправданост интеграције овог колектива са Агрокомбинатом „Врбас“.

Како смо сазнали, ради се о великом предузећу, из Врбаса, које у свом саставу има десетак фабрика. Оно је највећи производња уља и биљних масти код нас, има велику шећерану, погоне за прераду меса итд.

— Предности интегрисања са „Врбасом“ су велике — наставио је Пешић. — Најбитније је то што се трговина непосредно везује за производњу, тако да нам роба неће долазити из „друге и треће руке“, него директно — из фабричких погона. Овај Кобинat је оријентисан на производњу артикала дефицитарних на југословенском тржишту.

Сличног мишљења је и директор предузећа Блажко Станишић.

— Ми већ увек контактирамо са овим предузећем из Врбаса — рекао нам је он. — У будућој организацији проширићемо капаците. Ускоро ће почети изградња великог складишта од око 1000 квадратних метара, а у плану је изградња такозваног „шопинг центра“ којим би се решио проблем трговине у Будви, нарочито у току пуне сезоне.

Уверени смо да ће једно такво предузеће моћи да нађе „заједнички језик“ и са „Монтенегротуристом“.

Саво ГРЕГОВИЋ

НА ПОМОЛУ БОЉИ ДАНИ ЗА БОЛЕСНИКЕ

СТАРТОВАО ДОМ ЗДРАВЉА

Много је било негодовања на рачун здравствене службе у Будви. Жалили су се домаћи и страни гости, а да и не говоримо о њеним становништвима. Будва није ни изблиза могла да задовољи све потребе здравствене службе. Нарочито не у периоду сезоне, када се број становника повећа, чак, за 20 и више пута! Мала и неуједна амбуланта — с једним или двојицом љекара, без службе хитне помоћи и редовног дежурства, није била довољна.

Ни у другим мјестима на будванском ривијери није било боље. Петровац је имао своје бриге ове врсте, Свети Стефан такође. А Медицински центар „Данило I“, у чијем је саставу садашњи Дом здравља, мало је водио рачуна о томе да се стање у Будви поправи.

Но, изгледа, дошао је крај невољама болесника са подручја Будванске општине.

— Новоформирани Дом здравља који ће радити као основна организација удруженог рада са својством правног лица и посебним жирорачуном, плод је једногодишњег рада на добијању квалитетне здравствене установе — рекао нам је Др Анте Мејић, управник Дома здравља. Ми смо до сада, добром дијелом, били препуштени сами себи — без кадра и одговарајућег простора. Јекара опште практике биће од сада више, а радиће и специјалиста-педијатар. Остали специјалисти из Цетиња смјениваће се током недеље.

Садашње просторије Здравствене станице биће адаптиране, а у дијелу, који је користила служба Комуналног завода за социјално оси-

Здравствена станица у Будви

турање из Котора, отвориће се Дјечји диспанзер. Дом ће добити и савремено опремљену лабораторију, тако да пациенти неће, као до сада, морати да иду у Цетиње, Котор, Бар и друга мјеста, ради најобичнијих прегледа и анализа.

Комунални завод за социјално осигурање у Котору помогао је Дому са 300.000 динара. Та средства намјењена су за набавку нове опреме, која је већ стигла и само се чека исељење службе Комуналног завода, како би се пришло адаптацији зграде.

У оквиру Дома, по ријечима доктора Мејића, радиће и здравствене станице у Светом Стефану и Петровцу. У Светом Стефану ће бити отворена стањна амбуланта с једним љекаром и

медицинском сестром. Хотелско предузеће „Свети Стефан“ показало је велико разумевање за рад ове здравствене установе — дало је пет милиона динара за опрему, а учествоваће и у изградњи зграде за амбуланту. У Петровцу ће радити два љекара, а биће уведено и стално дежурство.

Постоје изгледи да се Дому припоји и Служба за дератизацију, дезинсекцију и дезинфекцију која је до сада радила у оквиру Дирекције за урбанизам и комунално-стамбене послове. На тај начин би се организовала Будви неопходна хигијенско-епидемиолшка служба.

— Одмах након конституисања у друженом раду — рекао је Мило Рафаиловић — формирали смо и партијску организацију, која ће помоћи да се ефикасније дјелује на отклањању уочених проблема, што неће бити тешко када се има у виду да је сваки трећи ра-

АМАНДМАНИ У ПРАКСИ

Комуналци и пројектанти заједно

УСИЋЕНОСТИ КОМУНАЛНЕ ПРИВРЕДЕ у будванској општини било је у прошлјој години доста ријечи. Реаговања су била отворена, јер се неколико организација бавило комуналним проблемима, а резултати су изостављани. Само да напоменемо, до недавно постојали су Комунално-занатско предузеће, Дирекција за урбанизам и комунално-стамбене послове и Фонд за изградњу комуналних објеката. Дакле, три организације радије решавања једних те истих проблема.

Крајем прошле године, дошло је до неких измена. Да је постојеће стање било неодрживо, прво су уочили радници Комунално-занатског предузећа и Дирекције за урбанизам и комунално-стамбене послове. Они су се на заједничком збору радних људи, који је одржан половином децембра, изјаснили да интеграцију ова два предузећа. Тако је заједничко здружене предузеће добило четири основне организације удруженог рада: водовод и канализација, комуналне службе, пројектни биро и организација за изградњу и одржавање станова. Постоји и организација заједничких служби.

Поводом ове интеграције обратили смо се Бору Маркишићу, рапоретом директору Дирекције за урбанизам и комунално стамбене послове.

— Интеграција има низ предности — рекао је Маркишић. Послови ће се обављати брже, квалиитетније и јефтиније. Но — наставио је он — ово је први корак ка једном већем удруђивању. На овоме свакако не би требало стати, јер треба да се обједине све службе које се баве проблемима комуналне природе. Можда би једна таква заједничка организација могла да послује као једна основна организација удруженог рада у здруженом предузећу „Монтенегротурист“. Будва би тако добила један квалитетнији виши, рекао је Маркишић, па је нужно свестрано сагледати ситуацију и ићи у ширу интеграцију.

Г. С.

СТАНАРИНА ВЕЋА ЗА 15 ПОСТО

Послије ступања на снагу нове одлуке, станарина ће се повећати за 15%, односно вриједност бода сада износи 10,88 динара. Најприје се корисна стамбена површина може са збиром бодова, а добијен производ са 10,88 динара. На основу тако утврђене вриједности стана, носилац станарског права плаћа станарину која се утврђује множењем са коефицијентом четири.

Закупнина за пословне просторије слободно се уговора, али тако да цијена по једном квадратном метру не смје да пређе 100 динара мјесечно.

Вијек трајања стамбених зграда предвиђен је на 100 година. Умањење амортизације не повлачи за собом никаку стапарину коју носилац станарског права плаћа. Чланом 10 предвиђено је да се разлика између нето и брутно стапарине оствари путем субвенције. Сви чланици стапарне својине, приватна лица и радне организације, плаћају дио који припада за одржавање заједничког дијела зграде у висини процента утврђеног за инвестиционо и текуће одржавање и управљање зградама.

УСВОЈЕН ПРЕДЛОГ

Имајући у виду потребу изградње на подручју Ворета и Ивановића, а исто тако и да детаљнији план Бечића, који је радио Републички завод за урбанизам, није прихватљив за Скупштину општине Будва, Савјет за урбанизам предложио је Скупштини општине да донесе Одлуку о усвајању дијела детаљног урбанистичког плана Бечића за подручје стамбене зоне Ворета и Ивановића, с тим да Савјет за урбанизам може вршити потребне корекције. Тај предлог Скупштина општине је усвојила.

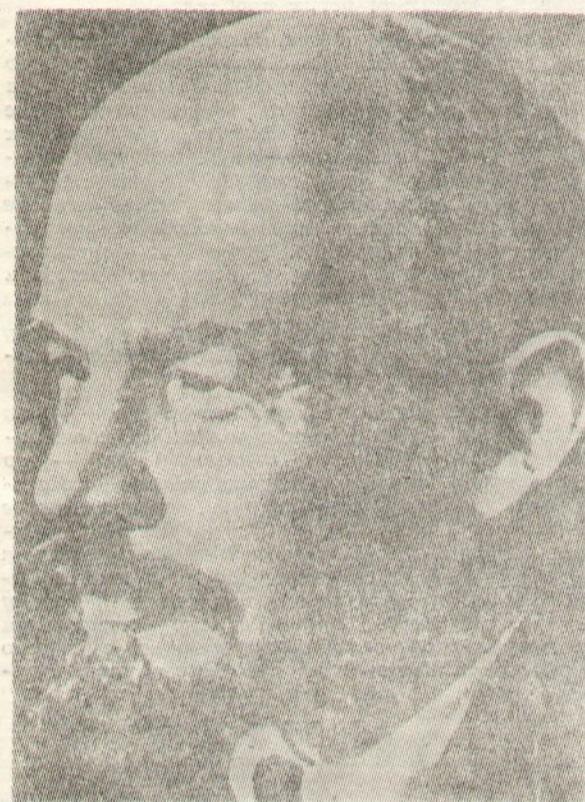
УЗ ПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦУ ЛЕЊИНОВЕ СМРТИ

ОКЛИЈЕВАЊЕ У АКЦИЈИ ИСТО ЈЕ ШТО И СМРТ

ПИШЕМ ОВЕ РЕДОВЕ 24-ог УВЕЧЕ, ситуација је невјероватно критична. Јасно је као да сада је сад оклијевање у устанку стварно исто што и смрт.

Ја вас, другови, свом снагом увјеравам да сада све виси о концу, да су на дневном реду питања која не рјешавају конференције ни конгрес-

ПРИЈЕ НЕКОЛИКО ДАНА, ТАЧНИЈЕ 21-ог ЈАНУАРА, НАВРШИЛО СЕ 50 ГОДИНА ОД СМРТИ ВЛАДИМИРА ИЛИЋА ЛЕЊИНА. ТИМ ПОВОДОМ ДОНОСИМО ДВА ЊЕГОВА ПИСМА КОЈА СУ УШЛИ У КЊИГУ СВЈЕТСКОГ БЕСЛЕДНИШТВА И НЕКОЛИКО ОДЛОМАКА ИЗ ЧЛАНКА МАКСИМА ГОРКОГ

Лењин

си (па чак ни конгреси совјета), него искључиво народи, маса, борба наоружаних маса.

Буржоаски напад корниловца, одстрањење Верховског, показује да се не смије чекати! Треба, по сваку цијену, вечерас, ноћас ухапсити владу, разоружавши (побивши ако се буду противили) јункере итд.

Чекати се не смије!! Може се изгубити све!!

Узети власт одмах — значи одбранити народ (не конгрес него народ, војску и сељаке у првом реду) од Корниловљеве владе која је отјерала Верховског и сковала другу Корниловљеву завјеру.

Ко треба да узме власт?

То сада није важно: нека је узме Војно-револуционарни комитет „или друго неко тијело“ које ће изјавити да ће власт предати једини истинским представницима интереса народа, интереса војске (предлагаше мира одмах), интереса сељака (земљу треба узети одмах и укинути приватну својину), интереса гладних.

Сви рејони, сви пукови, све снаге треба да се одмах мобилишу и да смјеста пошаљу делегације у Војно-револуционарни комитет, у ЦК большевика и да упорно захијевају: ни у ком случају не остављати власт у рукама Керенског и компаније до 25-ог, нипошто, ствар рјешавати неминовно вечерас или ноћас.

Радничка и сељачка револуција, о чијој су неопходности све вријеме говорили большевици, извршена је. Какав значај има та радничка и сељачка револуција? Прије свега, значај тог преврата састоји се у томе што ћемо имати свега, значај тог преврата састоји се у томе што ће имати совјетску владу, своје властите органи власти, без икакве учешћа буржоазије. Угњетене масе саме ће створити власт. Потпуно ће бити разбијен стари државни апарат, и биће створен нов апарат управљања у виду совјетских организација.

Одсад почине нова епоха у историји Русије, и ова трећа руска револуција мора у свом крајњем резултату довести до побједе социјализма.

Један од наших наредних задатака јесте да смјеста завршили рат. А да бисмо завршили овај рат, који је тјесно везан с данашњим капиталистичким поретком, јасно је свима да је за то неопходно срушити сам капитал.

У томе послу помоћи ће нам онај свјетски раднички покрет који већ почине да се развија у Италији, Енглеској и Њемачкој.

Праведан, неодложан мир који смо предложили међународној демократији свуда ће наћи на жив одзив код међународних пролетарских маса. Да бисмо учврстили ово повјеренje пролетаријата, потребно је да одмах објавимо све тајне уговоре.

У Русији је огроман дио сељака рекао: доиста игре с капиталистима — поћи ћемо с радничима. Ми ћемо стечи повјерење сељака једним декретом, који ће уништити спахијску својину.

Историја неће оправдати оклијевање револуционарима који су могли побиједити данас (и сигурно ће побиједити данас), а ризиковали су да сутра изгубе много, ризиковали су да изгубе све. Узимајући власт данас, ми је узимамо не против совјета него за њих.

Узимање власти је ствар устанка, његов политички циљ показаће се послије освајања. Чекати на колебљиво гласање од 25. октобра било би пропаст или формалност, народ има право и дужан је да таква питања рјешава симболом, а не гласањем, народ има право и дужан је да у критичним моментима револуције указује на правац својим представницима, па чак и својим најбољим представницима, а не да их чека.

То је доказала историја свих револуција, и злочин револуционара био би бескрајан кад би они пропустили моменат, знајући да од њих зависи спас револуције, предлагање мира, спас Петрограда, спас од глади, предаја земље сељацима.

Влада се колеба. Треба је дотући по сваку цијену!

Оклијевање у акцији исто је што и смрт.

(Ово писмо Лењин је написао члановима Централног комитета 6. новембра 1917. године, непосредно прије одласка из стана Фофанове у Смольни, где је преузето руководство оружаним устанком. Било је усмјерено против доста распрострањеног схваташа међу большевицима да са устанком треба чекати II конгрес совјета, везати га за одбрану тог конгреса. Главни заступник тог штетног схваташа био је Троцки.)

О ЗАДАЦИМА СОВЈЕТСКЕ ВЛАСТИ

Радничка и сељачка револуција, о чијој су неопходности све вријеме говорили большевици, извршена је.

Какав значај има та радничка и сељачка револуција? Прије свега, значај тог преврата састоји се у томе што ћемо имати свега, значај тог преврата састоји се у томе што ће имати совјетску владу, своје властите органи власти, без икакве учешћа буржоазије. Угњетене масе саме ће створити власт. Потпуно ће бити разбијен стари државни апарат, и биће створен нов апарат управљања у виду совјетских организација.

Одсад почине нова епоха у историји Русије, и ова трећа руска револуција мора у свом крајњем резултату довести до побједе социјализма.

Један од наших наредних задатака јесте да смјеста завршили рат. А да бисмо завршили овај рат, који је тјесно везан с данашњим капиталистичким поретком, јасно је свима да је за то неопходно срушити сам капитал.

У томе послу помоћи ће нам онај свјетски раднички покрет који већ почине да се развија у Италији, Енглеској и Њемачкој.

Праведан, неодложан мир који смо предложили међународној демократији свуда ће наћи на жив одзив код међународних пролетарских маса. Да бисмо учврстили ово повјеренje пролетаријата, потребно је да одмах објавимо све тајне уговоре.

У Русији је огроман дио сељака рекао: доиста игре с капиталистима — поћи ћемо с радничима. Ми ћемо стечи повјерење сељака једним декретом, који ће уништити спахијску својину.

Сељаци ће схватити да је само у савезу с радничима спас сељаштва. Ми ћемо завести праву радничку контролу над производњом.

Сад смо научили да радимо сложно. О томе свједочи револуција која тек што је извршена. Ми имамо ону снагу масовне организације која ће побиједити све и која ће довести пролетаријат до свјетске револуције.

У Русији ми се сад морамо латити изградње пролетарске социјалистичке државе.

Живјела свјетска социјалистичка револуција!

ГОРКИ О ЛЕЊИНУ

Често је говорио о историји, али никада писам у његовим ријечима осјети фетишистичку покорност њеној вољи и сили... Било је, чак, неопходно видјети како такав страгог реалиста, човјек који тако добро види, тако дубоко осјења неизbjежност великих социјалних трагедија, који је непомирљив, непоколебљив у својој мржњи према капиталистичком свјету, може да се смије као диктатор, до суза, гушћени се од смијеха. Требало је имати велико, јако душевно здравље, па се тако смијати...

Не могу да замисlim другог човјека који би, стојећи тако високо изнад људи, умко да себе сачува од искушења да буде частолубив и који не би изгубио живо интересовање за „просте људе“...

Било је у њему неког магнетизма који је привлачио срда и симпатије радничких људи! Он није говорио италијански, али капријски рибари, који су видјели и Шаљапина и многе друге велике руске људе, одмах су, по неком инстинкту, издвојили Лењина и поставили га на нарочито место.

МАЛИ ЛЕКСИКОН

КАПИТАЛИЗАМ

Капитализам је назив за привредни и друштвени поредак у коме је главни покретач профит, а не задовољавање општих потреба.

Први почетци капитализма датирају још из XVI столећа, али се тек у XVIII и XIX столећу капитализам почиње снажније развијати, најпре у Енглеској, Холандији и Француској.

Капитализам је развио постојеће феудалне односе, укинуо кметство, цехове и разна ограничења која су кочила развој производних снага. Знатно је усавршио технику и организацију производње, тако да робна производња достиже у капитализму свој врхунац и постаје њен владајући облик.

Класна борба

У усопшти капитализма цијело се друштво све више и више дели на два велика непријатељска табора, на двије велике класе које стоје непосредно једна напрема другој — буржоазију и пролетаријат.

Маркс је, са хуманистичког и филозофско-антрополошког становишта, суштину капиталистичког система видио у непомирљивом класном борби између капиталиста и радника. То је његова велика преокупација у „Економско-филозофским рукописима“, док у „Биједи филозофије“ анализира економске односе, засноване на капиталистичком начину производње и захваљује да су они претворили масу становника у раднике.

Модерно буржоаско друштво, које је произашло из пропасти феудалног, није укинуло класне супротности. Оно је ставило само нове класе, нове уговоре угњетавања, нове облике борбе.

Класни непријатељ

Класни непријатељ јесте термин који у најширем смислу означава припадника супротне, антагонистичке друштвене класе, у ужем смислу припадника такве класе кад је ова у отвореном политичком сукобу с класом са чијег се становништвом припадници оне друге класе појављују као класни непријатељи а некад сада они изменju њих који и сами активно учествују у тој борби.

У социјалистичком поретку израз је често био синоним за означавање припадника не само радничкој класи непријатељских политичких и класних организација, него и за означавање припадника социјалдемократије разних струја социјалиста, па и појединачних припадника комунистичког покрета који су због „скретања“ били из њега искључени или одбачени. У СССР-у за вријеме колективизације читаве друштвене групе, које су раније сматране радничке класе, проглашаване су класним непријатељима, а у вријеме чистки и они појединци који су пружали отпор и представљали стварну или потенцијалну опозицију или им се од стране њихових дејцанаца приписивала издаја радничке класе и прелазак на страну класног непријатеља.

ПРЕДЛАЖЕМО

ГОДИНА ТУРИСТИЧКЕ КУЛТУРЕ

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ ЉЕ УБУДУЋЕ — што је, уосталом, била пракса и до сада — простор на страницама листа уступати грађанима читаоцима, у жељи да се чују њихова мишљења о разним питањима која се тичу живота комуне. Радо ћемо објављивати писма о томе како да се неки проблем отклони, да се покрене нека акција и слично.

За почетак, Редакција иступа с једним предлогом, у жељи да се о њему чује мишљење грађана, посебно оних који ће у њему наћи своје задатке.

Пошто је туристичко привређивање таква економска и друштвена област у коју се укључују најразноврсније дјелатности, почев од „чистог“ угоститељства до организовања сложених културних манифестација, крајњи резултат рада зависи од апгажовања више друштвених чинилаца. У неким случајевима помоћ оних „невидљивих“ чинилаца много је значајнија, а према таквима се често чини неправда непризнавањем њиховог удеља у послу. Крилатицу да „туризам није само тањир и кревет“ често понављамо и знајмо је сви, али на њу често заборављамо. Морамо признати да се овде ради о самозадовољству, које се манифестије отприлике овако: „Ја све знам и не треба нико да ми попује!“ Или: „Ја имам квалификацију у цели и то ми је довољно!“

Свједоци смо да гости, који бораве у нашим хотелима, одмаралиштима, аутокамповима и приватним кућама, немају баш високо мишљење о нама као туристичким посленицима. Наравно, част појединцима, јер, кад би сви радили као они, сигурно бисмо другачије гледали на своје и заједничко привредњавају, а и наши гости би имали другачије мишљење о нама као хотелијерима и, уопште, туристичким радницима.

Питаће се неко, зашто је потребан овакав увод. Одговор је: Да бисмо дошли до оног што смо жељели да предложимо и образложимо.

СИТНИЦЕ КОЈЕ ТО — НИЈЕСУ

Предлажемо, наиме, да годину у коју смо закорачили, цијелу 1974. годину проглашимо ГОДИНOM ТУРИСТИЧKE КУЛТУРЕ. Сматрамо да за то има више разлога. Јер, не смијемо се задовољити опим што знамо и што смо постигли; морамо се даље оспособљавати и усавршавати за свој посао и обогаћивати своја знања новим сазнанима да би колектив у коме радимо постизао нове успјехе. Како? Кроз лични рад и разне заједничке форме образovanja. Но, није туристичка култура само она што се научи, мада је то веома важно. Од већег значаја је знати како научено примijeniti u praksi. А ми баш ту често падамо на испиту. Наиме, гости нам замјеђају што смо у ресторану, док их послужујемо, „исувише слободни“. Један од њих се жели да му конobar непрестано гледа у жену, док њега, као „главу породице“ не пријеђује. Дозвољавамо себи да са гошћама, дот смо на раду и у радном одјелу, идеја загрђену преко ресторана, рецепције или бара. „Заборавни“ смо кад треба вратити кусур. Сличних замјерки може се наћи у анкетним листићима. Или: желимо да

поздравити и што ћемо му рећи. Радник на рецепцији не смije да се задовољи само тиме што ће са гостом молити да се споразумije. Његова је обавеза да му објасни шта представља који споменик културе, као и да му предложи гдje може најпријатније да проведe вече. Све то треба да буде тако саопштено да гост стече повјерење и да другог дана дође за савјет и препоруку.

ОРГАНИЗОВАТИ РАЗГОВОРЕ НА ОДРЕЂЕНЕ ТЕМЕ

Ето, само неколико примера из опште туристичке културе — таквих који у туристичкој азбуци представљају само почетак. А у години туристичке културе све би то морало да се узме у обзор. Неопходно било је организовати разговоре на конкретне теме, где би били обавезни да дођу и директори и радници. Они који знају нека објасне, а који не знају нека питају и науче. Затим: да видимо чија је башта или балкон најуреденији, под уговором да се тога не прихватаје само десет или двадесет домаћинстава, већ сви. Не мора свако да буде побједник — биће дана за медаље. Да упитамо госте у којем хотелу је најбољи сервис и ко је тај који их је најкултурније услужио. Да видимо колико је ко спреман да добровољних часова на уређењу плажа — да госту подједнако буде пријат-

Бољи дани за плаже

но да се купа на плажи „Могрен“ и на дијелу Словенске плаже коју је досад прекривало шиље и катран, као што је пријатној ономе на плажи код хотела „Славија“ или хотела „Парк“. А онај ко буде преузете обавезу да се брине о чистоти на плажама, биће свакодневно позван на одговорност ако посао није урађен како треба.

Међу нама је доста оних који би из свога „фундуса“ знања могли да нам нешто пренесу, али их треба на вријеме обавезати да би се припремили за предавање. Били би врло, врло значајни и корисни такви разговори.

Све ово неће мого да организује један или двојица између нас. Туристички савез и туристичка друштва, име им то говори, најпознатији су за обављање и издавање таквих задатака. Не као размисле ко би им све мо-

гао помоћи, а не вјеријемо да би се нашао неко који се у једној оваквој друштвеној активности не би одазвао, који рекао: „Нећу“ или „Не могу.“

Ево још једног предлога. Зашто не бисмо на овакву једну обавезу позвали грађане Херцег-Новог. Да видију ко ће на крају бити болji. Изгубити од болег није срамота, а ко ће бити тај боли — видјећемо.

очекујемо масован одзив на овај наш предлог. Биће нам подједнако важне сугестије појединца, туристичких друштава, хотела, агенција, власника панисона, комуналних служби, таксиста, инспектора и инспекционих служби, културних радника, продавача сладоледа или власника глисера...

Драгослав НОВАКОВИЋ

МАЈЕ ИНИЦИЈАТИВЕ — ВЕЛИКА КОРИСТ

ПАШТРОВИЋИ ГРАДЕ ПУТЕВЕ

СТАНОВНИЦИ ПАШТРОВСКИХ СЕЛА из над Светог Стефана предузели су прије кратког времена иницијативу коју треба подржати и помоћи: пријешли су да предузму све што је потребно да би у што краћем року повезали своја готово напуштена села с модерном аутострадом која се пружа поред мора.

Први корак учинили су становници устанничког села Челобрда, које је толико пута служило за примјер. У за-

једничку акцију укључило се и старо и младо — не само садашњи малобројни житељи села, већ и они који су га током протеклих година напустили да би се приближили мору и настанили се у Будви, Светом Стефану и другим мјестима. Нијесу изостали колонисти из Војводине, ни исељеници из Америке и Аустралије. Свако је дао колико је могао да би се кроз љутац камен прокрчили путеви туристичкој привреди и у селима изнад

Милочера. Сваки погодан дан коришћен је за рад. Напорно и тешко пробијали су се луѓи кроз камен. Корак по корак савлађиван је пут од Прасквице до Челобрда у дужини четири километра. Тамо где се булдожером није могло шишта учинити, долазили су минери, који су утрошили до сада око три хиљаде килограма експлозива.

Траса води преко изванредних видиковача, за које ће, као локације буђућих објеката, бити заинтересовано туристичка предузећа, у првом реду „Свети Стефан — Милочер“, чији су се колективи свесрдно укључили у акцију и издвојили знатна средства да би пружили помоћ становницима Челобрда, Подличака, Кульча, Каженегра и других села. Посебно треба истaćи допринос двојици исељеника Крста Митровића, који је из Аустралије послао око двије хиљаде долара за изградњу пута Прасквице — Челобрдо, и осамдесетогодишњег Андрије Миковића, који је, поред знатне новчане помоћи, намирење за ову сврху, и лично учествовао у раду приликом недавне посјете родном крају.

Становници Кульча, Каженегра и других села пошли су примјером својих сусједа, Челобрђана. Свако лице у радном односу, односно

које прима пензију уложило је у изградњу пута од Прасквице до средњевјековног манастира Дуљева најмање по 1000 нових динара. Било је породица које су уплатиле резијском обзору по близу милион старих динара на име доприноса за изградњу овог пута. Појединци су, поред тога, радили на раскрчивању терена или минирању по мјесец и више дана. Захваљујући преданом раду мјештана, већ је прокрчен пут до Дуљева у дужини од пет километара. Преостају, такође, обични радови на калдрмисању, копању пропуста и јарaka, односно обезбеђењу онога што је већ учињено да током зиме и прољећа не буде однешено.

Ова корисна иницијатива, сасвим сигурно, наћи ће на масован одзив и у осталим паšтровским селима, па треба очекивати нове подухвате у овом правцу. Јер, овим путевима, и онима који ће тек бити пробијени, корача се ка новим хиљадама лежаја, новим видиковцима и комбиновању приморског и планинског туризма. Укључивањем села у туристичку привреду, што је непосредан задатак, постићи ће се неслућен пораст животног стандарда у овом некад пасивном крају који је био познат као лифелрант пеачлбара.

В. Ракочевић

Челобрђанима није било лако...

КУЛТУРНИ ЖИВОТ

ПРЕКО 9000 ПОСЈЕТИЛАЦА

ПРОШЛЕ ГОДИНЕ, на Дан младости и рођен друга Тита, у Будви је отворен Музеј, који за сада има само веома богату археолошку збирку. Конзервиране су сви предмети који се налазе под стакленим витринама. Збирка посједује предмете из илирског — најстаријег периода будванске цивилизације, затим из грчког периода, када је Будва била једна од врло значајних колонија на путу за Јадран. Римска колонизација у Будви, пратена романизацијом илирско-грчког становништва, започела је половином другог вијека прије нове ере и одвијала се веома брзо.

У Музеју се налазе експонати из ова три периода. Њихова особеност је што припадају само будванској некрополи, па су тим вриједнији, јер су аутентични.

Бронзани и жељезни предмети су илирског поријекла, керамика је грчког, а стакло, гробови, урне и надгробни споменици датирају из римског доба.

У некрополи Будве пронађено је и доста новца из времена Аурелија и Теодосија, Марко Аурелије прозван Каракала и Публије Септимије Гети ковали су златни, сребрни и бронзани новац. Каракала је убио Гета, па је настојао да избрише трагове с новца који би под-

сејали на Гету. Ипак, један такав новчић сачуван је у Будви с два лика — Гета и Каракале.

У току шест мјесеци, колико је био отворен прошле године, Музеј је, посјетило преко девет хиљада посјетилаца, већином странаца. Тако, иако најмлађи у Црној Гори, Музеј је имао више посјетилаца него било која установа ове врсте у Републици, изузев Цетињских музеја.

С. П.

ПОЧЕЛИ ТЕЧАЈЕВИ СТРАНИХ ЈЕЗИКА

У Будви су првих дана јануара почели течајеви за изучавање страних језика. На иницијативу Културног центра и Народног универзитета „Веселин Маслеша“ из Београда дошло је до организовања течајева на којима ће се путем лингафон методе изучавати енглески, њемачки и италијански језик и то на почетном, средњем и вишем течају. Након завршене наставе, која ће се изводити у пријеподневним и послијеподневним часовима, добијаће се дипломе.

Настава ће се изводити у просторијама хотела „Плаза“. Кандидат који жели да похађа наставу треба да уплати 500 динара.

С. Г.

Извршни одбор Мјесне заједнице Петровац на мору, на основу члана 50—58 Статута, расписује

КОНКУРС

за радно мјесто секретара Мјесне заједнице Петровац на Мору

1. Поред општих услова, који су предвиђени у Основном закону о радном односима, утврђује се и посебни услов:

а) кандидат треба да има завршну средњу школу: Средњу управну, средњу економску или гимназију.

б) да је агилан друштвено-политички радник.

в) да је добар познавац мјесних пријатеља.

г) да је регулисао војну обавезу.

д) да има радно искуство на сличним пословима од три године.

2. Лични доходак у складу са Правилником о расподјели личних доходака у органију управе Скупштине општине Будва.

Стан није обезбиђен.

Конкурс је отворен 15 дана од дана објављивања.

Низ догађаја у култури

Изненађена сам што се ове године догодило у Будви — изјавила је Зденка Ковачичек (на слици), поznата интерпретаторка забавних мелодија из Загреба. — Овај градић, који зими нема више од двије-три хиљаде становника, преко љета је не само туристичка метропола, већ и значајан културни центар. Лијеп примјер је Модерна галерија, која је приредила низ значајних изложби, врло похвално што је Будва добила сталну изложбу фресака, која је доминирала у низу врло значајних изложби наших познатих уметника.

„Игре југа“ значајан су догађај, који је поникао на овом терену и требало би га одњеговати.

СПОРТСКЕ АКТУЕЛНОСТИ

„МИЛОЧЕР“ ПРЕД РАСФОРМИРАЊЕМ?

На иницијативу неколико спортских ентузијаста и дугогодишњег спортског новинара Бора Шоћа, у Будви је основан стонотениски клуб „Милочер“ који је постао члан Црногорске лиге.

Пошто му буванска СОФК-а, која, узгред да кажемо, постоји само на папиру, није помогла ни материјално ни на неки други начин, клуб је промијено име у „Милочер“, јер је Хотелско предузеће „Свети Стефан“ прихватило обавезу да финансарија дуо трошкова такмичења. Истински, предузеће је дало само 1500 динара, али клуб је, како-тако, постојао и у прошлогодишњем првенству засебо четврто место.

Када се погледа табела Црногорске стонотеничке лиге на крају прошлогодишњег јесеног дијела првенства, пада у очи још пласман „Милочера“. Управо, клуб који освојио ниједан бод, нити добио један сет! Није у питању слаба игра, већ, не могавши да се такмичи, „Милочер“ је предао све сусрете без борбе! О томе смо разговарали са Слободаном Борозаном, капитеном и најбољим играчем ове екипе.

— Немамо ни преbijене паре, немамо своје просторије и, јединствено, нијесмо могли да се такмичимо. Хотелско предузеће „Свети Стефан“ не само да нам није помогло, него нам не дозвољава да тренирамо и радијме у некој просторији, иако их зими има у изобиљу.

Иначе, ова екипа има неколико веома квалитетних играча, међу којима су, свакако најбољи Борозан и Каџангер.

— Имамо добру екипу која жели да се такмичи — наставио је Борозан — имамо и воље и жеље, али за нас нема разумевања. Са Бранком Зечевићем, некада најбољим црногорским стонотенисером, који нам је приступио, могли смо се борити за прво место. Овако ћemo се, вјероватно, расформирати.

Тако, један спорт за који нијесу потребна велика средства мора да нестане или да стагнира. На другој страни, у општини постоје три фудбалска клуба од којих се два такмиче у подсавезу. Није ли то аномалија, поготово у тренутку када се говори о потреби масовне физичке културе и о форсирању таковских малих спортива. Ноје ли једном спортски радици Будве скватити да треба помагати оно што је здраво, напредно и потребно?

С. Г.

БУДВА ОЧАРАВА

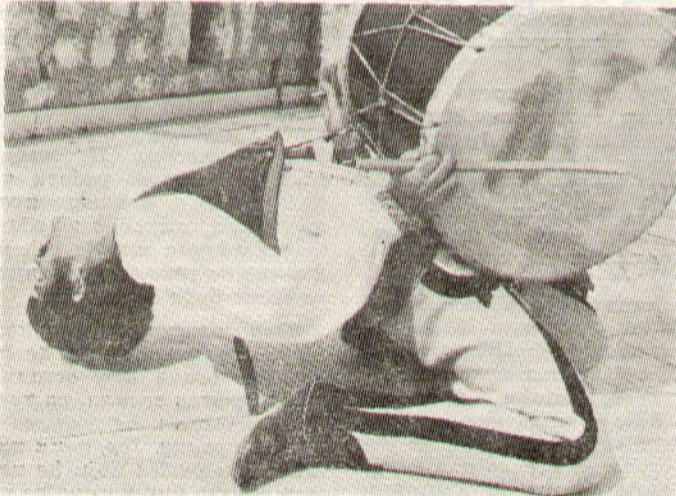
В итак, висок, дуге плаве косе, немирних очију које све броје уочавају и траже компарацију, то је Антони Фалат из Варшаве, који је био наш гост у Будви, двадесетак дана у децембру прошле године.

У Будви је дошао у оквиру редовне размјене ликовних стваралаца између Југославије, односно Црне Горе, и Пољске, а био је гост Културног центра.

Иако млад сликар, за собом већ има десетак самосталних изложби у Данској, Шведској, Њемачкој, Француској, Канади. У својој земљи излагао је самостално и групно, преко тридесетак пута.

КАМЕРА ЈЕ ЗАБИЉЕЖИЛА

МАЈСТОР НА ГОЧУ

Глигор Ђуричковић — гочобија

Фолклорни ансамбл „Кањош“ из Будве, за свега годину дана рада, постигао је запажене резултате. Поред младића и дјеца који игром и пјесмом одушевљавају госте на концертима и приредбама, великом успјеху ансамбл доприноси је и Глигор Ђуричковић, бубњар и гочобија. Он има двадесет година, машинар је по занимању, а вјештићу на гочу учио је код Абрахама Абдова, умјетничког руководиоца КУД „Будо Томовић“. Од гоча се не одваја већ годинама. Обично је Норвешку и викинги дио Италије, а у нашој земљи гостовао је у Београду, Загребу, Скопљу, Охриду, Лесковцу и градовима Војводине..

Најдражи мој наступ је пред другом Титом — рекао нам је Глигор. — Пред вољеним предсједником имао сам част да свирах на Дан младости 1972. године с друговима из ансамбла „Будо Томовић“.

С. Г.

Разговор водио:
С. Поповић

Успјешна година извиђача

У нашој општини нема много организација за које се може рећи да су добре радије и постигле видне резултате. Малом броју вриједних припада Одре извиђача „Нико Анђелов“ чија је дјелатност запажена у животу Будве. Свега за годину дана постојања млади чланови Одре показали су спремност да раде, само их треба позвати и организовати.

„Приморске новине“: Какав је Ваш општи утицај о једном извиђачу? Када се постигну овакви резултати, то је добар пример за остале извиђаче.

Антони Фалат: Титоград је модеран град, Цетиње је прави музички центар, а Котор и Будва су ме по својој специфичној архитектури очарали; овде нема колизије између природе и архитектуре — све је у изванредној хармонији.

„Приморске новине“: Хоћете ли, можда, у сlijedećoj годini излагати у Црној Гори, односно у Котору, Титограду и Цетињу?

Антони Фалат: Било је говорно с представницима Културног центра да као један од учесника будем у концепту нове сталне поставке Модерне галерије, као што су то сада „Савремени експресионисти.“ То би било „Нови фигутивци“.

Разговор водио:
С. Поповић

текле и договорали се о будућим акцијама. Свакако, то може да послужи за пример другима, поготову што ова организација постоји само годину дана.

Међутим, медаља има другу страну. Извиђачи нијесу имали готово никаквих услова за рад. Без просторија у којима би се сконцентрирали, саставили су се тамо где би им одобрili другови на чије су разумевање наизменичили. Одре није могао да формира омладинску чету зато што се није био одазвао потребан број чланова, о чему би требало да буде ријечи и на Општинској конференцији Савеза омладине.

Но, у сваком случају, приједор извиђача треба да слиједе и друге организације поготову што њихова активност неће спасити: одлаком на Конаоник ради скијаша они су још једном потврдили да могу дosta да до-принесу развијању добрих и здравих односа међу младима у земљи.

С. Г.

УЗ СТОПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦУ РОЂЕЊА „ЊЕГОША СРПСКЕ ПРОЗЕ“

БУДВА У ЗНАКУ ЉУБИШЕ

У БУДВИ ЈЕ ПРИЈЕ НЕКОЛИКО ДАНА формиран Иницијативни одбор за прославу 150. годишњице рођења Стјепана Митрова Љубишића, чије се књижевно дјело сврстава међу значајна остварења приповједачког жанра код нас. Посебну вриједност његове прозе чини богатство и чистота народног језика, као и ванредно одабрани изворни фолклорни мотиви.

Љубиша је рођен у Будви 29. фебруара 1824. године. Једно вријеме био је секретар будванске општине, а биран је за посланика у Далматинском сабору и у Бечком парламенту, где је први проговорио народним језиком. С тим у вези, од значаја је и Љубишина политичка дјелатност, његов допринос националном покрету — борби против италијанштине и аустријске политike угњетавања и однарођавања.

Треба истаћи да Љубишино књижевно дјело, као и његова политичка активност још увијек нијесу у довољној мјери проучени. Управо, неће бити претјерано ако се каже да је Љубиша као писац у нашој Републици досад био запостављен. Док је у другим републикама издаван у виду посебних издања 27 пута, у Црној Гори, послије ослобођења, појавила се 1964. године само једна књига његових дјела у издању „Луче“.

Руководећи се жељом да овај риједак јубилеј истакнутог црногорског и југословенског писца буде достојно обиљежен, Иницијативни одбор је дао више предлога, који ће послужити као основ приликом утврђивања коначног програма прославе.

Између осталог, предлаже се да се прослава организује на републичком нивоу и да у њој буду укључене највише

Споменик С. М. Љубишићу

културне, научне и образовне институције у Републици, као и неке из других република.

Свечана академија предвиђа се у новембру мјесецу у Будви, када би била приређена и изложба посвећена животу и стваралаштву овог писца. Црногорско народно позориште поставило би на свој репertoар једно од Љубишиних дјела, чија би премијера била у Будви послије спечане академије.

Издавачко-штампарско предузеће „Обод“ из Цетиња и „Просвета“ из Београда издаће поводом Љубишиног јубилеја његова сабрана дјела.

Културни центар у Будви у оквиру прославе предвиђа оснивање меморијалног музеја у Љубишиној родној кући, уређење Љубишиног гроба пред црквом Св. Тројица и обнављање споменика у будванском парку.

Иначе, у Будви ће читава ова година протећи у знаку Љубишиног јубилеја. Прослава ће почети крајем фебруара, организовањем пригодних програма на нивоу школа, посебно Основне школе у Будви и Гимназије у Котору, које носе Љубишино име. Тим поводом ученици и наставни особље будванске школе спремају веома богат програм. Поред свечане академије, одржана ће се културно-умјетничка смотра под називом „Љубишини сусрети“. Организована ће и квиз-емисија на тему: колико познајемо Љубишу, као фестивал прозе свих основних школа с подручја Просвјетно-педагошког завода у Цетињу. На Фестивалу ће свака основна школа учествовати са по два рада из области краће приповјетке, анегдоте или путописа. Главни гост Фестивала, који ће се одржати у згради „Зета-филм“ 28. фебруара, биће дјечји писац и руководилац дјечје емисије Радио Титограда Миленко Ратковић. Из програма који припремају будвански основци споменућемо још и изложбу ликовних радова, где ће ученици илустровати радње, личности и догађаје које су створили у представама, читајући Љубишину дјела. Владо СТАНИШИЋ

Романтичар Вукове школе

„Све те Јубишине приповјетке“ — ријечи су Јована Скерлића — „биле су једна оригинална новина у српској књижевности. Јубиша је романтичар, али засебне врсте. Он не подражава књижевну сентиметалност и фантастичност ранијих приповједача српских, васпитаних код слабих њемачких писаца; он је романтичар „Вукове школе“, са нешто угледања на талијанске романтичаре. Добар познавајаца свога краја пун љубави за њо, он је дао лијепу слику Боке и њених становника. По својим књижевним идејама и по духу својих дјела, он стоји на средини између романтизма шездесетих и реализма седамдесетих година.

Жив и живо- писан стил

„Он је био“ — написао је о Јубиши Јован Скерлић — „човјек доба када се тврдо вјеровало да је народ наш најбољи књижевник, и да се у умјетности треба само на њега угледати. Оно што су у поезији чинили Јоксим Новић Оточанин и Јован Сундечић радио је у приповјетци Стјепан Митров Љубиша; према народним узорима и са елементима народне умјетности покушавају да ради умјетничку књижевност. Он је у перо биљежио народни говор и фотографски снимао народне обичаје, тако да његова књижевна дјела чине утисак по слова једног скупљача народних ријечи и описивача на родних обичаја, и чине прелаз од народног приповиједања ка умјетничкој приповјетци.

Његове приповјетке... су једре, епски широке, течне, имају природно излагanje, миран и широк ток приčanja, жив и живописан стил.

С. М. ЉУБИША

Сједи криво, ал' суди право

— Из „Причања Вука Дојчевића“ —

П ошли једном да се суде у буљаричкога кнеза властелин Приморац и сељанин с Брајића, која су двојица ортачили неколике године у кравама, па, кад хтела разгорачити, посадила се око диобе. Хтела је рука божја, док их је кнез пуштио преда се; а напала их трија, док их је чуо и разумio: омрзне чојку своја мука и давање, кад му нема око њих судити брзо и право!

Кад спорницима дође ред да се суде, заче се збор властелин:

„Купих једне године краву с Чева, бијесну музовницу, која ми јех од шиљевене коже. Поженем је дома и дадим своме кметију да је чува: почне да јој танчи млијеко, линјај данас, линјај сутра, док јој се груди пресуши, а стеноа није. Поручија Чевљанину да ми поврати паре, а прими краву назад. „Чеса?“ одговори он. „Ако сам ти продао краву, нијесам чевску ластву. Каква паша, таква каша!“ Ухвати ти мене чојек разлогом, тер ја, зли и гори, тек да ми крава доам не скојаше, предам је овоме Брајићу: да је нам пода гној, млијеко и напредак, а он да је чува и на пашу води као своју. Након године отели крава јуницу на Брајићину. А кад она напуни годиште, матер јој опекне црнокруг у поздрвама. Отекне као бачва;залуду је трли и кадији травом од змије и зријом дајчинијем; — исте ноћи отегне папке. Половник донесе ми кожу како је крава линеала, пошто је гуја уједа на злу жести. Кравичица што иза ње остале живи води се и отели јуницом, а земаном ова другом, друга трећом, а трећа четвртом, па, како се која раздвоји, по неком уедесу запри, и неће да се води. То се Брајићу учини као неки коб, како збиљко и јест, пак је га једно вече у мене, и рече ми: „У оваквим кравама нема напретка, у толико година три се, од њих четири, по једном отеле, и то не јуцим по јуницом. Оваква удеса, на здравље нама и нашему миљом, није бивало у овој земљи откад људи памте! Ово је зли билег што нас опомиње заран да разортамо, док нам назадак не удари у што драже, о кравама се зло обило! Ево жива четири брава, а петог отровала неспоменица; давао сам ти поштење дно од млијека и гноја, хајде да подијелимо ово живо, док имамо што дијелити, да га не преотме коб. Воли и зли колач, него ли празна торба!“ Кад били на диби, не хће Брајић како је право, но како је њему драго. Крава што је цркла од ње нема нара; а од оних четири што још земљу глаче двије су моје а двије његове, то је права наполица, — то би дијете расудило! Ако ли нијесу све четири једнаке, колико ли ни прсти у руци, а ми немо ставити успоредо најстарију и најмлађу с једне стране, а с друге оне двије осредње, па кому које коцка донесе. Буде ли кому од нас криво, бог му намирио! Оваква се мјера не да ни карти!“

Кнез, властелин млетачки, није цијенио да Брајић смије говорити против властелинове бесједе; но је сједио на стоцу бедром десне ноге, а лијеву пребацио преко ње, како ће вла-

стелину прса а нама плећа окренути; пак потврди властелинову осуду.

Довео Брајић мене као вјештака и прицу.

„Смијем ли зборити“, питам ја.

А кнез ме погледа преко рамена као да сам му оца убио, пак рече:

„Тако је право: свакому од њих двојице по двије краве.“

А ја њему:

„А кад је тако право, честити кнезе, кажи како би криво било! Ови се Брајић мучио девет година око те трговине, па која би душа јутрос претегла да остане на двије краве од четири? Ваша боља и старија, него ми се чини да сте се у хитни помени; али свакако са зла есаша на добар! Да ије прву краву изјела змија и да није, тамо она, цркла, — све зло с њом! — нас два не би се јутрос око ње прогонили, него би цијела пошла властелину, чија је и била. А од оне јунице што је иза ње осталла половина, је властелина а половина Брајићева; ово је чисто! А од оне друге, коју је отелила она што им је у заједници, иде властелина четвртина а Брајића три дијела, ако је бога жива; јер му властелин није могао дати у наполицу од матере јој деоне његове половине, кад је она друга половина већ Брајићева и била. Тако од оне треће не може властелина више допасти од осмога дијела, јер је наполица бivala у четвртини матере јој: а од оних четврте шеснаести дно, јер је наполица бivala у осмини матере јој. Сад кад окупим наједно све те одломке, припада властелину једна, а Брајићу три краве, ако се вјерује бог; већ ако сте ударили у шалу, што више није! Ни властелин не тражи (више) до половине од онога што је заједници дао, а кнез му дава два дијела. Сједи криво, ал' суди право!“

Застије се и кнез и властелин, узму орлова пера, пак мрчи тамо, мрчи амо, док измрче највишу рукавет артије, — никад доњи на есан!

Мени додијале њихове муке и главобоље, тер реци:

„Уцијените, господо, пазарском цијеном те несртње музовице у сто и двадесет и осам перпера, пак дајте од њих тридесет и двије властелину, или једну краву од среће, а половнику оставите двадесет и шест, или ви три краве.“

Властелин дође у свијест, узе краву и рече:

„Од зла дужника и козу без млијека!“

Док ми Брајић плати збор и дангубу, окрене ми плећа и рече:

„Да ја нијесам имао разлога, жље би ми твоја мудрост помогла!“

А ја њему: „Што сам тражио, то сам и нашао!“

О ДЈЕЦИ * ЗА ДЈЕЦУ * ДЈЕЦА О СЕБИ

НАЈБОЉИ АГИТАТОРИ

В АЉДА ПРВИ ПУТ у протеклих двадесет година сале за одржавање зборова бирача нису могле да приме све one који су желели да учествују у доношењу одлука о расписивању мјесног самодоприноса за изградњу школског центра у Будви. Томе се не треба чудити. Родитељи најбоље знају у каквим ученицима и на каквим наставним средствима се власпитавају њихова дјеца. Јер, ако дијете школског узраста држи за ручком лијеву руку испод стола, а родитељи га безуспјешно упозоравају да то не ваља, треба знати да је то навика стечена за vrijeme боравка у школи. Јер, најчешће, по троје их сједи у једној клупи и да би сви могли да пишу морају да се „штивају као сардине“ и да лијеву руку држе испод клупе. Додајмо томе шта значи ако дијете свакодневно мора да проведе по неколико сати у таквом положају и упитајмо се колико то утиче на његов физички развој.

Родитељи су без изузетка дочекали да се неко сјети да треба, макар и путем самодоприноса, помоћи да се изгради школа у којој ће се ученици моћи нормално образовати и власпитавати. Но, и поред тога, вјероватно би било доста оних који би „због важнијих послова“ морали тих вечери да изостану са збора. Међутим, нијесу могли. Буквално речено, били су присилно упућени на збор бирача од своје дјеце. Ако би неко дијете осјетило да родитељ ту обавезу хоће да избегне ради обављања неког пречег посла, употребљавање је најефика-

сније средство — плач, који по правилу, не би престајао док родитељ не обећа да ће одложити другу обавезу а почи на збор. Тих дана ни једно дијете школског узраста није плакало да му се купи чоколада, играчка или испуни нека друга жеља. Све је то долазило у „други план“, а најважније је било да ли ће родитељ ићи на збор бирача или не. Ваљда су тада многа од те дјеце први пут чула за појам збор бирача.

Тако је, сасвим случајно, откривена јака покретачка снага за активнији друштвено-политички живот. Не за сваку акцију, али за најважније — каквих има, обично, једна или двије годишње, зар улогу агитатора не би могла преузети дјеца? Сигурно би то била најефикаснија агитација, а најкориснија из више разлога. Додуше, наставници не би требало да уче дјецу да плачу ако родитељи неће да испуни њихов захтјев. Довољно је да дијете преузме улогу живот подсећника у vrijeme спровођења одређене акције, па да одзов буде задовољавајући. А треба имати у виду да нема готови ни једне акције која се дјеци школског доба не може објаснити. Уостalom, то су све пионире, а сјетимо се каква су чуда од јунаштва и досјетљивости испољавали њихови вршњаци у току рата. То би доприносило да дјеца буду не само образованы (у строго школском смислудну) и да се истовремено, власпитавају као будући грађани и самоуправљачи.

M. R.

Ученици из Будве на сцени

Јесен у мом врту

Храст не разумије. Водок јесен и овако тужну и суму, а бићу срећна кад у мој извијеши врт дојури пролеће.

Гордана ПАШАДИЋ, III разред Будва

ПРВИ СНИЈЕГ

Тога јутра Будва је осинула под бијелим ћилимом. Одрасли грађани су се клаји, дјецом, одлазили да лапају да се грудаву, а старице и старице су кас глади, сукњајући се свога дјетственог. Ми, као да то жареско прајдјемо, постивали смо безбрежију куру. Ђидића мајка је изгледала лајета, као што скове.

Данијела ДУЛОВИЋ, III разред Будва

ИГРА ТАЛАСА

Насмијана лица покривало сам обалу мора и велику игру малих таласа. Они су све више најављивали да је даје да се помаграм. Сви су ишли у једном праццу изјегујући је обасјавао драк сунчи. Таласи су се пресијавали као бисер на њедрима. Играли су своју омиљену игру под пучином. Одједном су пистили црвени, запаљени вечерњим пожаром. Све лиши су ме привлачили да се с њима поиграјем.

Предраг АБРАМОВИЋ, V разред Будва

СНИЈЕЖНЕ ПАХУЉИЦЕ НАД БУДВОМ

Јутро је. Пробудио сам се, протрљао очи и најесам вјеровао, или најесам добро видио — падао је снјег. Старе будванске куће биле су покривене снјежним покривачем. Палме, олеандри, калктуси, мимозе и све друго дрвеће у мојој башти, на улици и у парку, било је уклошено бијелим меканим, чистим снјежним харманама. Све је било окићено снјегом који одавно најесам видио. Много сам желио и сањао да падне снјег, али најесам вјеровао да ће ме овде, у Будви, снјег обрадовати. То је била радост коју ћу дуго памтити. Правили смо Снежка Ђелића и фотографисали се крај украшене палме. Сигурно, и та палма није знала какве су то бијеле руке које су је загрили и расхладиле. Цијелога дана пахуљице су се играле над Будвом и изводиле најљепшије игре, какве ни најбоље балерине не би извеле.

Петар ВУКОВИЋ, V разред Будва

Љубав која се ријечима не може исказати

ИМАЛИ ИЧЕГ ЉЕПИШЕГ, несебичнијег и већег од мајчине љубави која се ни са једном другом не може упоређивати. Да је тако наји немо безброј примјера не само у књижевности, већ и у животу још више — на сваком кораку. Колико је само Јесењин дивних стихова посветио мајци:

Запјевај ми ону пјесму
крадом
што је негда пјевала нам
мати,
не жалећи за ишчезлом
надом
и мој тлас ће моћи да те
прати.

Сјећам се једне баладе о мајчином срцу. Заведен љубаву према некој жени, која је тражила највише доказе љубави, човек је заборавио на себе и убио је своју мајку — да би њеним срцем његова жена хранила свесга — пса! Носеће мајчине срце на тањиру, син се оклизио и пао, а срце је проговорило: „Сине, да ли си се повриједио?“

И још један примјер — она о коме пише Максим Горки.

У потрази за јединцем сином једна мајка путовала је данима, седмицама, мјесецима, годинама... Прешла је

многе ријеке, брда, планине. мора. Ничег се није плашила — њена неизмјерна љубав била је јача од свега. А када је, најзад, стигла до шатора татарског Кана Тамерлана, узвинула је: „Иако си сијан и моћан, слабији си од мене: и тебе је жена родила, мајке се одрећи не можеш. Наређуј ти, сина ми врати!“ Непобједиви кан занијемио је пред примјером такве љубави и упутио много бројне коњанике у све крајеве свог огромног царства да пронађу и врате мајци сина. Јер, и он је био син, а био је и отац. Постао је свиреп и окрутан да би смрт уморио глађу, да би јој све жртве отео, зато што му је у цвијету младости утрабила сина Чигангира.

Знам да љубав наших мајки према нама није ништа мања од љубави мајки о којима су писали мајстори пера у свјетској литератури. Сјећам се њених брига и патњи када сам боловала и неизмејне радости, када бих почела да се опорављам. Читав њен живот усмјерен је једном циљу — да мени буде што боље, да сваки мој корак у животу буде обасјан њеним бригом и љубavlju.

Горан ПЕШОВИЋ

ЗИМА У БУДВИ

Ове године ралије него обично зима је закуцала на наша врате. Дан Републике осванио је под снјежним покривачем. Било је интересантно гледати зреле поморанџе и мандарине како извирују испод наслаге снјега. Дреће је било окићено снјегом, а прозори прошарани мразом. На улици су се дјеца груđivala и правила Снежка Ђелића. И ја сам била срећна. Али, нажалост, снјег није дуго падао. Након два дана отопио се — као да га није било. Сада је код нас топлије. Само нас снјежни врхови Ловћена подсећају да је зима тек почела и да ће и код нас снјега, можда, још бити.

Вера ВУЈОВИЋ, IV разред Будва

ИДИЈАНАЦ И ПАС

ЕВО ШТА СЕ ЈЕДНОМ ДЕСИЛО.

Живио неки старији, па никој имајо дјеце, а жена му бијаше умрла. Живио је у једној кућици са посом који бијаше његов једини пријатељ. Кад је одлазио на поље, пас се обично претварао у жену која је тучала маниок, пекла лепиње, кувала јело, ишла по суварке, по воду и прала — једном ријечју радила је све по кући. А увече кад се човек враћао с поља, излазио му је у сусрет његов пас.

Старији је говорио:
„Неко је био овде, па ми све послове посавршавао“. Па је ишао да захвата сусједима, али су ови одговарали да о томе баш ништа не знају.

Једном приликом дође старији неки други брљиви старији по имену Уанухи и рече му:

— Кад одлазиш од куће, твој пас се претvara у жену, па ради све кућне послове. Ако желиши да остане жена и да се потом њоме ожениши, стави га у ријеку, а затим узми корпу, пређи њоме преко паса и растjeraj ribe.

Човек уради све онако како га је посавјетовао Уанухи, па кад прође корпом изнад паса, натјера рибе да прођу псу кроз ноге, те се пас претвори у жену. Човек се потом ожени њоме и њих двоје су живјели врло lijepo. Али једном дође Уанухи, па упита старија да ли му је досадио стари пас и наговори га да узме корпу и одведе јену на ријеку. Човек стаде корпом шљапати по води, а рибе прођоше између жениних ногу и она се опет претвори у пас. Послије тога, пас се више никада не мogaše претворити у жену.

НОЋ НА МОРУ

ДИВИНА ЈЕ НОЋ НА МОРУ
СРЕБРНИ МЈЕСЕЦ СЈА, РИБА СЕ САКРИЛА.
ДИВИНА ЈЕ НОЋ НА МОРУ, МИРУЈУ ЧАМЦИ СВИ, СВЕ ЈЕ ТИХО И МИРНО,
МОЈ ГРАД ТВРДИМ СНОМ СПИ,

Петар ВУКОВИЋ, IV разред Будва

ПАХУЉИЦЕ

ПАХУЉИЦА ЛЕТИ ВЈЕТАР ЈЕ ЊИШЕ, ОНА ПО НЕВУ КАО ДА ПИШЕ.
ОКОМ ИХ ПРАТИМ ЊИХ СВЕ ВИШЕ, КАО ДА ЈЕДНА ДРУГУ ВРИШЕ.

Јелена ЈОВАНОВИЋ, IV разред Будва

ПТИЧЕ

ЈЕДНО МАЛО ПТИЧЕ ОСТАЛО У СНИЈЕГУ, ТРАЖИ СВОЈЕ ГНИЈЕЗДА НА ДРВЕТУ СНИЈЕЖНОМ

Рајко КУЉАЧА, IV разред Будва

ЛАСТЕ

САД СЕЛЕ ЛАСТЕ У ТОПЛИЈИ КРАЈ, ПОНОВО ТЕ ДОВИ КАДА СТИГНЕ МАЈ.

Милица ПЕТРИЧЕВИЋ, разред Будва